

Aztekerterne *Sterna elegans* Første fund i Fennoskandinavien

JENS RYGE PETERSEN

Den 30. maj 2000 skete der noget for Lars Maltha Rasmussen, Krestian Knudsen og undertegnede, der kan få adrenalinpumpen til at køre på højtryk hos de fleste ornitologer – vi opdagede en ny fugleart for landet. Vi var i gang med de rutinemæssige ynglefugletællinger på Langli i Ho Bugt, hvor en af de mere spændende opgaver er optællingen af øens splitternekoloni, der blev etableret i 1994. Før vi gik ind i kolonien ville vi danne os et overblik, så vi placerede os på en klittop i nærheden og begyndt at studere kolonien. Ret hurtigt fik Lars øje på den terne, denne artikel handler om. Rent spontant meldte han Rovterne og fik os andre pejlet ind på fuglen, og vi blev hurtigt enige om, at det ikke var en Rovterne – men hvad var det så?

Størrelsesmæssigt lå den meget tæt på Splitterne, men det lange røde næb afslørede tydeligt, at det var noget helt andet. Vi havde hverken teleskop eller fuglebøger med, så jeg løb tilbage til fuglestationen efter det mest nødvendige og vendte tilbage med *Fugle i felten* (Mullarney, Svensson & Zetterström 1999). Vi slog op på siden med Bengalsk Terne og Kongeterne, men kunne ikke få tingene til at stemme med vores fugl. Den

var for lille til at være en Kongeterne, og næbbet var alt for rødt til en Bengalsk Terne. Næste træk var at ringe til Henrik Knudsen på Tipperne, som jeg dagen før havde diskuteret sjældne terner med. Da jeg havde opridset kendetegnene på vores fugl, foreslog han Aztekerterne og kom med nogle foreslag til hvad vi skulle kigge efter. Vi slog derfor op på Aztekerternen bagest i bogen og følte os hurtigt sikre på bestemmelsen, som blev yderligere bekræftet, da Henrik et par timer senere dukkede op med mere litteratur.

Heldigvis viste det sig at fuglen blev i kolonien til 12. juni, så der blev god tid til at studere og notere alle relevante kendetegn.

Udseende

Fuglen var en anelse større end Splitterne, især var hovedet, halsen og kroppen kraftigere bygget. Benene var også en smule længere, så den syntes lidt højere end Splitterne. Som et lille kuriosum kan nævnes, at fødderne var røde på undersiden! Men det vigtigste kendetegn var næbbet, som var kraftigere end Splitternens og i formen adskilte sig ved at være længere og have en nedadbuget spids.

Næbbets farve var nærmest tomatrød ved basis, mens spidsen var gullig.

Fuglen havde kulsort hætte med en top, der var længere og mere pusket end Splitternens. Dette blev især bemærket, når fuglen kurtiserede Splitterner, men kunne også ses når toppen lå ned. Selv den sovende fugl med næbbet under vingen kunne bestemmes alene på toppen, fordi denne nåede langt ned ad fuglens nakke.

I flugten afslørede fuglen, at overgump og hale var kridhvide i modsætning til den ellers grå overside, ligesom hos Splitterne. Dette kendetegn udelukkede definitivt Bengalsk Terne. Et sidste kendetegn, som udelukkede al tvivl, var et let erkendeligt rosa anstrøg på bryst og bug, som kunne ses i hele den periode, fuglen opholdt sig på Langli. Ingen af de ternere, Aztekerterne kan forveksles med, har denne karakter (*Terns of Europe and North America*, Olsen & Larsson 1995).

I flugten kaldte fuglen ofte, men stemmen var så lig Splitternernes, at det var umuligt at adskille den på det grundlag.

Fuglen kurtiserede ihærdigt Splitterne, men uden held. Der blev ikke set parring eller andet, der indicerede yngleforsøg. Oftest blev Aztekerternen ignoreret af de fugle, den forsøgte at kurtisere, men nogle få gange blev det til en enkelt "dans". Den sidste dag, fuglen var i kolonien, forsøgte den sig med at tilbyde fisk, men lige lidt hjalp det.

Europæiske forekomster

Aztekerternen yngler i et begrænset område langs Amerikas stillehavskyst fra det centrale Mexico til

det sydligste Californien og overvintrer ved Perus og Chiles kyster, men forvilder sig af og til over på den anden side af Amerika. *Rare birds of Britain and Europe* (Lewington, Alström & Colston 1991) angiver den således som "tilfældig i Texas". En håndfuld fugle er endt i Europa, blandt andet en langtidsstationær i Frankrig, som opholdt sig i samme splitternekoloni fra 1974 til 1984. I 1985 var to Aztekerterner i kolonien, som begge hybridiserede med Splitterner. I årene 1987-1996 var der igen én fugl i kolonien med "karakterer som Aztekerterne", og spredte observationer i Frankrig, Spanien og Irland i disse år kan nemt have drejet sig om disse "franske" fugle.

Den 8. juli 1999 dukkede en Aztekerterne igen op i en irsk splitternekoloni, hvor den uden held kurtiserede Splitterner de følgende 11 dage (*Birding World* 12(7), 2000).

Dette mønster passer fint med fuglen fra Langli, bortset fra at denne var noget tidligere på færde. Fuglen i Irland var dog i tydelig fældning til vinterdragt, mens fuglen på Langli var i fuld sommerdragt i hele perioden.

Under ynglefugletællingerne på Langli i foråret og sommeren 2001 blev splitternekolonien selvfølgelig tjekket ekstra grundigt, men der dukkede ikke nogen Aztekerterne op.

Antaget 31. oktober 2001

Jens Ryge Petersen
Lyngbovej 4, Vrøgum
6849 Oksbøl